

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1975

BRNO 1977

ZÁCHRANNÝ VÝZKUM V MUŠOVĚ

/ okr. Břeclav /

Blanka V a c l o v á, AÚ ČSAV Brno

/ Obr. 9 /

Při otvírání nové pískovny a štěrkovny v katastru obce Mušov byly narušeny pravěké objekty v trati zvané "Na ivánské" nebo "Betlém".

Dne 14. a 18.8.1975 jsme zdokumentovali profily šesti jam, kostrového hrobu a průřezu vodním příkopem, z toho jsme prozkoumali a v půdorysu zdokumentovali dvě jámy a hrob. Všechny objekty byly zachyceny ve stěně štěrkovny. Pod nestejnou vrstvou ornice byl též jemný světlý žlutý písek, v němž byly zapuštěny objekty. Ve většině případů byly vyhloubeny až po hranici hrubého štěrku pod pískem v hloubce 80 - 180 cm.

Z výzkumu jam jsme získali pouze několik atypických střepů, zvířecích kostí a kousků vypálené mazanice. Prozkoumaná jáma č. 2 měla kotlovitý tvar, byla 156 cm hluboká a na dně byla zachycena 1 cm silná tvrdá vrstva bělošedého popela. Jáma č. 4 měla válcovitý tvar, byla 130 cm hluboká a na plochem dně byl zachycen tvrdý světlejší povlak.

Kostrový hrob obsahoval kromě dvou atypických střepů v zásypu tři spirálovité bronzové nášivky a dvě bronzové jehlice, které hrob datují /podle určení dr. J. Říhovského/ do pozdního II B 3 /kultura podolská/. Oválná hrobev jáma, hluboká 60 cm, byla orientována V-Z, stejnou orientací /hlavou k východu/ zachovávala i kostra, ležící na levém boku se skrčenými nohama a pažemi přeloženými křížem nad pánví. Horní polovina těla byla otočena více na záda, proto byla při téžení štěrku zničena pravá paže s částí hrudníku a pánve a lebka byla vysunuta ze své původní polohy. Jehlice byly nalezeny po obou stranách hrudníku, spirálky před pravým kolenem a po pravé straně hrudníku. Vzhledem k neobvyklosti pohřebního ritu v určeném období příkládám tabulku s nákresem nálezové situace a nalezenými předměty.

Rettungsgrabung in Mušov /Bez. Břeclav/. Am 14. und 18. 8. 1975 hat man prähistorische Objekte untersucht, die durch die Sandförderung in der Flur "Na ivánské" /oder auch "Betlém"/ gestört wurden. Man hat 6 Gruben, ein Körpergrab der Podoler Kultur und den Querschnitt eines Wassergrabens dokumentiert.

KOSTRA Z VÝZKUMU V MUŠOVĚ

/ okr. Břeclav /

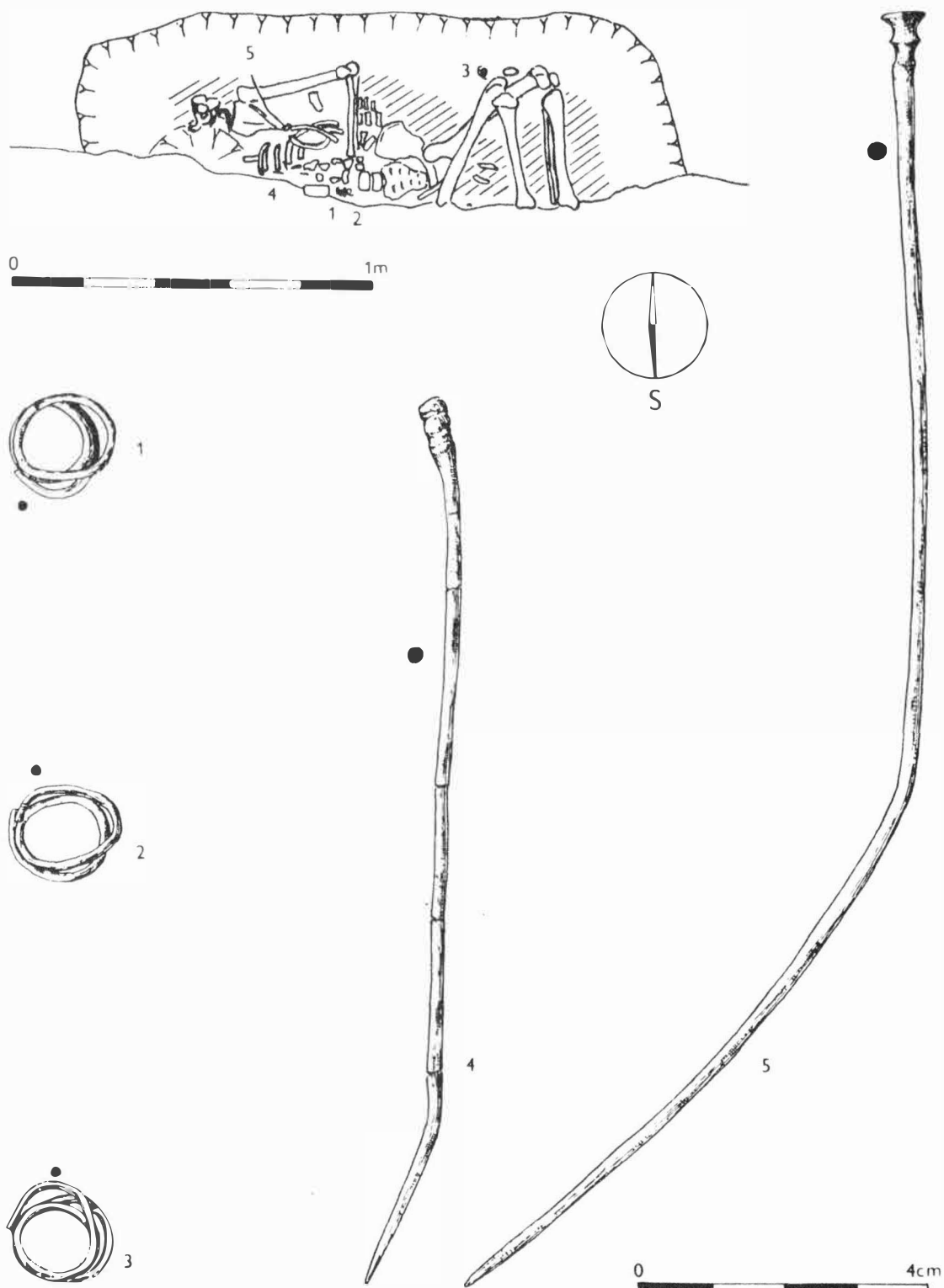
Milan S i l o u k a l, Národní muzeum, Praha

Při záchranné akci v Mušově odhalila Blanka Vaclová mimo jiné v r. 1975 též kostrový hrob, který podle inventáře řadí do stupně HB₃ /pozdní podolská kultura/. Kostra je silně poškozena, ale přesto jsou lebka i postkranialní skelet zčásti měřitelné.

Z lebky je zachována mozkovna, levá polovina horní čelisti s lícími kosti a poškozená dolní čelist. Mozkovna je dlouhá /177 mm/, úzká /134 mm/ a vysoká /135 mm/, v indexech mesokranní /75,8/, hypsokranní /76,2/ a akrokranní /100,7/; z ostatních měr bylo možno zjistit jen šířku biaurikulární /110 mm/, biasteriální /102 mm/, temenní oblouk /130 mm/ a tětívu /117 mm/, týlní oblouk /121 mm/ a tětívu /93 mm/. Lebka má dosud otevřené švy, obliterován je /a to na vnitřní i zevní desce lebečních kostí/ jen střední úsek pravé poloviny věncového švu. Přímě v lambdě jsou dvě malé vsuté kůstky. Celá lebka je poměrně gracilní, tenkostěnná, se strmým čelem s výraznými čelními hrboly, nadočnicové oblouky i glabella jsou ploché, horní okraj oční tenký. Týl slabě vystupuje /náznak bathrocefalie/, protuberantia occipitalis externa je 1. stupně, bradavkové výběžky malé. Zachované zuby jsou velmi silně obroušeny, v horní čelisti jsou zaceleny alveoly po intravitální ztrátě obou řezáků a všech tří stoliček, oba premoláry jsou destruovány kazem až ke krčku, u kořenů jsou cystogranulomy /rovněž u druhého řezáku a všech stoliček/. V dolní čelisti jsou zachovány pouze oba špičáky, všechny premoláry a levostranná M 3, lůžko 2. levostranného řezáku je prázdné po postmortální ztrátě, všechny ostatní alveoly jsou zhojeny po ztrátě intravitální.

Na základě délky dlouhých kostí byla vypočítána tělesná výška na 161 cm /vysoká/, na pánevních kostech jsou středně široké inc. ischiadica major, foramen obturatum trojúhelníkovitého tvaru, je vytvořen slabý sulcus praeauricularis a stydké kosti spolu tvoří široký angulus subpubicus.

Celkově můžeme uzavřít, že v mušovském hrobě byly uloženy pozůstatky ženy, která zemřela ve věku asi 30 - 40 let.

Obr. 9

Mušov /okr. Břeclav/. Kostrový hrob podolské kultury. Číslo na plánu hrobu odpovídají číslům vyobrazených předmětů. Šrafováním je vyznačen tmavší zásyp nad kostrou. - Körpergrab der Podoler Kultur. Die Nummer auf dem Grabplan entsprechen den Nummern der abgebildeten Gegenstände. Durch Schraffierung ist die dunklere Aufschüttung unter dem Skelett angedeutet.

P Ř E H L E D V Ý Z K U M Ů 1 9 7 5

Vydává	: Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor	: Akademik Josef Poulík
Redaktoři	: Dr. A. Medunová, dr. J. Meduna, dr. J. Říhový
Překlady	: Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby	: Doc. dr. B. Klíma, A. Životská
Na titulním listě	: nádobka z velatického žárového hrobu ze Šlapanic
Tisk	: Geografický ústav ČSAV v Brně
Evidenční číslo	: ÚVTEI - 73332
Vydáno jako rukopis	- 450 kusů - neprodejné